

ՀԱՐՑԱԶԹՈՅՑ

ՌՈՒՏՈՒՋ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

— Պարոն Խաչատրեան, մենք կ'ուզենք մեր հարցազրույցը սկսիլ ձեր նկարչական կազմաւորման մասին կարգ մը տեղեկութիւններ փոխանակելով: Դուք ու՞ր ուսած էք, ի՞նչ է ձեր պատրաստութիւնը եւ ի՞նչ եղած է երուանդ Քոչարի գլերը ձեր արուեստի զարգացման մէջ:

— Ինձ թուում է, որ սովորաբար պատահականութիւններ չեն լինում, կան օրինաւորութիւններ: Տասներեք-տասնըջորս տարեկան հասակում ես սովորեցի երեսանի նկարչական ուսումնառանում: Յետոյ ես դուրս եկայ այդ ուսումնառանից եւ պատահմամբ հանդիպեցի երուանդ Քոչարին, որին բոլորը մանսորո լին կանչում: Նա մի հազուադէպ երեւոյթ էր Հայաստանի եւ ընդհանրապէս արուեստի գիտականի, արուեստի մասին մտածողների շրջանակում Քոչարը երկար տարիներ ապրել է Փարիզում, ճաշակել էր ամբողջ համաշխարհային մշակութիւնը, խորապէս ըմբռնել, եւ ժամանակակից արուեստի պատմութեան մէջ ստեղծել էր ինչ որ ուղղութիւն, ֆրանսերէն կ'անւէր «բեմաբան» տան լեսրաս»: Հիմադրին էր այդ ուղղութեան: Երեսուներկու տարեկան հասակում Փարիզից երիտաւար դասնորոն վերադառնում է Հայաստան, շարունակելու իր արուեստը հայրենի հողի վրայ: Բոլորին յայտնի է Սասունցի Դաւիթի հոյակապ կոթողը, որ զարդարում է մեր երեսանի կայաքանի հրապարակը: Քոչարը թայտը հանրագիտարան էր, ամէն ինչից տեղեկ էր եւ փոխադասութիւն եւ գրականութիւն: Տասնըինը տարեկան հասակից մինչեւ երեսուներեք տարեկան հասակը գրեթէ ամէն օր մենք հանդիպել ենք, գրուցել, միշտ ցոյց եմ տուել իմ նկարներս: Ամէն օր նոր աշխատանք կը տանէի Քոչարին ցոյց տալու, կամ ես կ'երթայի իրեն մօտ կամ ինքը կու գար ինձ մօտ: Այդ չփութն է, որ ինձ տուեց այս մեծ սէրն ու մղումը արուեստի քննադատութեան: Շփում որ չատ կարելու է արուեստագէտի համար:

Նկարչութիւնը իմ կարծիքով չեն սովորեցնեն, այլ պէտք է վարակել նկարչական արուեստի սիրով վարակել աշխատասիրութեամբ, հասկանալով ինչպիսիք արուեստը, իսկ ամենակարեւորը արուեստագէտների չփութն է մեծ արուեստագէտների հետ:

— Ուրեմն ակադեմիական մասնաւոր պատրաստութիւն չստացաք:

— Ո՛ր, դա արդէն ինձ պէտք չէր, որովհետեւ տասնըինը տարեկան հասակում, թող տուէր ասել, ես պատրաստ էի, այդ ճանապարհներն անցած էի ինքնուրոյն կերպով:

— Ուրեմն հիմնականին մէջ Քոչարի եւ միւս մեծ արուեստագէտներու հետ ձեր ունեցած չփութն որոշ շնորհիւ է որ կարողացաք ձեր նկարչական անհատականութիւնը կազմաւորել:

— Այո՛, որովհետեւ անհատականութիւն կազմաւորելը միայն նկարելու մէջ չէ, այլ պէտք է անպայման հասկանալ նկարչական արուեստի ամբողջ պատմութիւնը, ժամանակակից արուեստը, ինչ որ անհրաժեշտ պայման է ամէն արուեստագէտի համար, անկախ այն ընտել թէ տուել արուեստագէտը արդիական աշխատանքի հետեւող է, թէ դասական, անհրաժեշտ է, որ ամէն ինչից տեղեկ լինի: Սրանից յետոյ, արուեստագէտն ինչ որ ունի ներսում, տաղանդի ու շնորհիւ անկախութեան գէպում իր խօսքն անպայման կ'ասի:

— Կ'ուզէի ձեզի հարցում մը ուղղել Հայաստանի նկարիչների մասին: Քանի որ նկարիչներ կան այսօր Հայաստանի մէջ, ի՞նչ դպրոցներ կը հետեւին, որոնցով հաղորդակից են աշխարհի նկարչական շարժումներուն, որոնցին են այդ նկարիչներուն մէջ աւելցնել շնորհալիներն ու ճանաչումներն:

— Հայաստանում այսօր մօտ ութը հարիւր (800) նկարիչ կայ professional: Սա բաւականին շատ է Հայաստանի համար: Կան նաեւ ոչ professional-ներ, թիւով բաւականին շատ: Ընդհանրապէս հայ ժողովուրդը շատ մեծ դեր է ունեցել եւ կ'ունենայ մշակութիւնը ասպարէզում: Կան շատ տաղանդաւոր նկարիչներ, երիտաւարը արուեստագէտներ, ճանաչում են համաշխարհային նկարչութեան անցեալն ու ներկան: Տեղեկութիւն միշտ կայ Հայաստանում եւ ամէն ինչ գրեթէ գիտեն հայ արուեստագէտները, քանի որ քանդակարդ զարդ այնպիսի դար է որ ամէն կ'ստաւարում նորութիւն տեղ է հանում: Արուեստի մասին ամսագրեր կը տպուեն, այնպէս որ ամէն ինչից տեղեկ են: Բայց իհարկէ իմաստը միայն կարելու չէ, այլ եւ չփութ:

Տաղանդաւոր արուեստագէտներէն շատ կը սիրեմ ու կը հաւնիմ Ռուբին Աղաբաբեան, Մարտին Պետրոսեանին, Էլիքիեան երգարներին: Շնորհալի քանդակագործներ շատ կան, ինչպէս Արա Շիրազը, Օհան Պետրոսեանը եւ շատ ու շատ ուրիշներ: Սրանք իմ սիրածներն են, իմ ընկերները, որոնց յաճախ կը հանդիպեմ, կը փնտրեմ, կը խօսեմ: Պէտք է նրանց անհատական ցուցահանդէսներն էլ լինեն եւ Ամերիկայում եւ ուրիշ երկրներում: Իրար նման չեն մեր նկարիչները, ամէն մէկն ունի իր անհատականութիւնն ու սեփական խօսքը:

— Ի՞նչ է ձեր գաղափարը վերացական արուեստի մասին:

— Ես այն կը համարեմ մի ընդունելի ձեւ որն իր կեանքն ապրել է արդէն: Այսօր ինձ համար ծիծաղելի է վերացական արուեստով զբաղուելը: Ես նրանց ուշաքան մարդիկ կը նկատեմ:

— Ուրեմն կը կարծեմ, որ ճոր դասականութեան միտում մը կա՞յ:

— Այո՛, բաւերբորդ զարի վերջը, վերջնականապէս դասական արուեստի ձգտումն է գնում որովհետեւ իմ կարծիքով նոր ասելիք չմնաց, ամէն ինչ փորձեցին վերջացալ (ձեռք արւումով): Դրա համար բոլոր կերպով դէպք անցեալը կը գնանք նոր խօսքով: Երբ հնագոյն արուեստն ստեղծուեց յանձնին արժանազորութեան, տասնըինը դար էր պէտք որ նոյն գաղափարները վերածնունդի ժամանակ վերականգնաւանային գեղանկարչութեան մէջ:

— Ըստ ձեզի նուաճումն են մարդկային մտածողութեան սահմանները արուեստի մէջ, որպէսզի պահանջը գագացի մոր դասականութեան:

— Այո՛, նոր դասականութիւնը եւ կը գտնեմ որ միմիայն գեղանկարչութեան մէջ կը կայանայ, որովհետեւ եթէ գեղանկարչութեան մէջ լինի, դա էլ լինի կրկնութիւն, դասական, վերածնունդ արուեստին: Նոր հնարաւորութիւն պիտի ստեղծեն: Ես ստեղծել եմ այդ հնարաւորութիւնը՝ Լեւկաւը եւ Սեպիւն: Այս համադրութեամբ կարելի է նոր դասական, բարձր արուեստ ստեղծել, բայց նորից եմ կրկնում, գեղանկարչութեան մէջ չի լինի:

— Լեւկան ու գեղանկարը սահմանափակ չե՞ն, կ'ուտա՞ն արուեստի ամբողջականութեան գաղափարը լինելու կերպով:

— Այո՛, ոչ թէ կու տան, այլ տեսէք նկարները լիովին տալիս են այդ բոլոր հնարաւորութիւնները:

— Ես կ'ուզեմ վերադառնալ յոյսի գաղափարին: Ձեր կենսագրութեան մէջ պատմութիւն մը կայ, որքան առասպել է, որքան ճիշդ, չեմ գիտեր: Ձեր փոքր տարիքին տեսիլք մը տեսած էք, յոյսի շողարձակումը եւ ձեր ամբողջ կեանքը այդ յոյսի փնտրութիւնն է: Կ'ուզեիք անդրադառնալ թէ ատիկա որքան իրական է:

— Դա իրական պատմութիւն է, բայց չէի ուզեալ դրա վրայ ծանրանալ, բայց եղել է այդ տեսիլքը, երեք անգամ, նոյն օրը, գիշերով, խաւարի մէջ: Տասներեք տարեկան էի այն ժամանակ եւ կը կարծեմ, որ այդ յոյսն է որ կը փնտրեմ ամէն մի գործի, նկարի մէջ: Նշանակութիւն չունի, մարդ է այն, բնական, թէ բնութեան տեսարան: Միշտ այդ յոյսը կ'ուզեաւ տեսնել: Սա երեւի առաքելութիւն (mission) է, որ տրուած է:

— Ձեր արուեստով կըցած էք այդ յոյսը գտնել, թէ տակաւին ոչ:

— Ես ոչ թէ կը փնտրեմ, այլ կը ձգտեմ ի տալիս այդ յոյսն արտայայտել: Արդէն բաւականին արուած է: Սա այնպիսի բան չէ, որ նստես ու փնտրես, դա սէր է, յոյս, որ մարդու մէջ պէտք է լինի միաժամանակ: Հոյսը բարին է, բարի ու գեղեցիկ սէրը, մարդու մէջ պէտք է լլլալ ամէն օր, ամէն ժամ, որպէսզի կարողանայ տեսնել աշխարհը բարութեան աչքերով, որ նկարներն էլ չապաւորեն այդ յոյսով:

ԵՆԿԱԶԵՐ ԿԵՆԸ

ՌՈՒՏԱԴԻՍԱՆԿԱՐ

— Կ'ուզեմ մեր գրոյցը շնորհիւ ճանաչող ամերիկեան արուեստի մասին: Դուք հիմա Ամերիկա եւ եւ վստահաբար ամերիկեան արուեստին ծածկութիւնն ունիք: Ի՞նչ են յատկանշիչները ամերիկեան արուեստին: Ի՞նչ կը սիրէիք եւ ի՞նչ չէիք սիրեր:

— Ես ամերիկեան արուեստին ծանօթ եմ տակաւին երեսներ: Գիտե՞ք ինչ, Ամերիկեան երիտաւարը երկրի է դեռ, աւանդութիւնը չունեցող երկիր: Երբ կը նայեմ սկզբնական շրջանի ամերիկեան նկարչութիւնը, այսպէս ասած ոչ թէ դասական է, այլ տառապանքալից-տառապանքալից զարի նկարչութիւն, յա թէ վատ այդպիսին է: Ժամանակակից արուեստը իհարկէ Ամերիկա ներխուժեց Եւրոպայից: Իմ կարծիքով ամերիկեան արուեստի մէջ ամէն ինչ կայ, բայց հոգեւոր արուեստից: Ոգու գաղափար, ոգին չկայ: Բայց մօտիւ է, որ ստեղծում է որակի, դրա համար էլ որակն էլ այն չէ: Կարծես օրհնադրին ամէն ինչ նկարուած է, բայց դա նկարուած չէ ոգու համար, այլ միայն աչքի համար է նկարուած: Բայց այլ է վերածնունդի նկարիչների գործերը, ամէն ինչ նկարուած է մանրակրկիտ, բայց եւ կ'այդ ոգին, որն ինձ համար ընդունելի է: Պատահական չէ, որ ԱՄՆ-ում hyper realism առաջացաւ: Սա աւելի ֆոթօ, լուսանկարային արուեստ է, ֆոթօ մտածելակերպ: Նոյնիսկ վերցնում են լուսանկարը, մեծացնում եւ նկարում լուսանկարից: Սա իրական աշխարհին ձգտելու նշան է, յա է դա, բայց քիչ է, ոգին պակաս է: Դա գալիս է աւանդութիւնի պակասից արուեստի մէջ, իսկ մենք ինչպէ՞ս կարող ենք անողի լինել, երբ ունենք հսկայական զարեւի պատմութիւն: Մեր անցեալի պատմութիւնն էլ ոգով է ստեղծուած, ոգու ուժով, յետոյ նոր գիտակցական շարադրանքն է եկել: Ոգին է եղել անուանակարգը:

Ինձ մօտ եղել են շատ ամերիկեան նկարիչներ, որոնց շատ են դուր եկել իմ աշխատանքները, ցանկութիւն են յայտնել, որ այս երկրի մէջ ցուցահանդէս ունենան: Ես նկարել եմ ամերիկեան գեղանկատան շատ աշխատանքներ: Ընդհանրապէս Մոսկուայի գեղանկատան աշխատողները շատ են հնաւորութիւն մեր արուեստով, կը սիրեն մեր արուեստը:

— Մոսկուայի մէջ դուք արուեստի շրջանակ ունի՞ք, ձեր արուեստի ուրոյն շրջանակը եւ հայեր կա՞ն այդ շրջանակին մէջ:

— Շատ յայտնի արուեստագէտներ կան Մոսկուայում, ինչպէս քանդակագործ Նիկոլոս Նիկողոսեանը՝ ՍՍՀՄ ժողովրդական նկարիչ արձանագործ եւ ուրիշ երիտաւար արուեստագէտներ: Բայց գիտե՞ք ինչ, արուեստագէտները ընդհանրապէս մենակ են, նրանք իրենց մենակութիւնը սիրում են, որովհետեւ մենակութեամբ կը ստեղծեն արուեստ: Շատ չփութ հնաւորաւոր չէ, ժամանակի կորուստ է: Արդէն տասը օր է, որ այստեղ եմ, թայց շատ եմ նեղում, որովհետեւ գրեթէ չեմ նկարում, սիրտս է նեղում: Ես սովոր եմ օրական տաս-տասներկու ժամ աշխատելու:

— Հիմա դուք ձեր արուեստի փնտրութիւնները մէջ հասած էք հանգրժանի մը եւ այդ հանգրժանը ձեզի լիովին կու տայ, ո՞ր կը ձգտիք երթալ:

— Շարունակել այն ինչ որ ստեղծել եմ, շարունակել առաւելապէս ոգին եւ որակը, աւելացնելու համար: Արուեստը փնտրել չէ, այլ, է՛լ աւելի տալ է, ընդունակ լինել սիրելու: Ինձ համար ամենամեծ արուեստագէտը նա է, ով բոլորից շատ կը սիրի: Ամենաբարձր բարձր սիրել է, իսկ որ նկարչութեամբ կարողանաս այդ սիրոյ մասին երգել...

ՄԱՍԻՍ

ABRIL PRINTING
5450 SANTA MONICA BL.
LOS ANGELES, CA 90029

ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՕՐԿԱՆՍՍՈՒԹՅԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՐԵՐԻԿԱՅԻ

ՄԱՍԻՍ, Ե. ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 41, ՇԱԲԱԹ, ՆՈՅ. 9, 1985
VOLUME 5, No. 41, SATURDAY, NOV. 9, 1985

MASSIS WEEKLY
1060 N. ALLEN AVE., SUITE 101
PASADENA, CA 91104

Քաղաքական կշիռ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ԳԵՐԶՕՐ ՏԵՐՈՒԹՅԱՆ

Մեծ տերությունները ժամանակի ընթացքին կը զարգացնեն մշտնջենական իրաշատուկ ձևեր, որոնցմէ ձերբազատուիլը բաւական դժուար կ'ըլլայ: Առնենք օրինակները Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի որոնք տակաւին 20րդ դարու մինչեւ երկրորդ կէտերը աշխարհակալ եւ գաղութարար տերություններ եղած էին: Անգլիան մինչեւ այսօր, հակառակ իր ոյժին եւ ազդեցութեան լուրջ նուազումին, եւ հակառակ իր ներքին կացութեան մտահոգիչ հանգամանքին, տակաւին կը մտածէ եւ յաճախ ալ կը գործէ, ինչպէս պատահեցաւ Ֆրոյժետ կղզիներու համար Արժանիքի հետ մղած փոքր պատերազմին ընթացքին, այնպէս թէ ոչինչ փոխուած է իրեն համար, աշխարհի ոյժերու դասադասումին մէջ:

Ֆրանսայի պարագային, կացութիւնը նոյնն է: Իր հողամասէն հազարաւոր քիլոմետրներ անդին, Ֆրանսա տակաւին կը շարունակէ հիւշական ոտմարի իր փորձերը, ինքզինքն ճշդ կացութիւններու մասնելու գնով, ինչպէս եղաւ «Ռենկո ֆորթի» մասի ակաճախարհային պարագային, որ մինչեւ այսօր ալ տակաւին լման չէ փախուսած: Հպարտ Ֆրանսան կ'ուզէ ունենալ իր «սեփական» հիւշական ինքնապաշտպանութիւնը, քաջ գիտնալով, Ա.Մ.Ն. հանգանգներու եւ Մ. Միութեան նման ոյժին հետ բաղդատած, նոյննակ ծծաղելի է իր դրամը ընթացքը:

Սակայն, հին փառքերը մոռնալը քիչ մը դժուար բան է:

Այս նախաբանը օգտակար նկատեցինք ցոյց տալու համար որ համաշխարհային Բ. պատերազմէն առի՞նք, աշխարհակալներու նոր տերություններ հրապարակ ելան, յաճախ Ա.Մ. Ն. հանգանգներու եւ Մ. Միութեան: Եւրոպայի ժողովի իբրեւ ուղղակի արդիւնք, որուն մասնակիցներէն էին Սթալին, Զրիլ եւ Ռուզվելթ, մեր մոլորակը բաժնուեցաւ ազդեցութեան գոտիներու, որոնք այնպիսի բժախնդրութեամբ կը պաշտպանուին որ կարծես թէ աշխարհ պիտի չի երէտ ոտնձգութիւն կատարուի այդ գոտիներէն մէկուն կամ միւսին շրջափոխէն: Որքա՞նք որ ալ նայինք աշխարհի քարտեսին վրայ, սահմանները գծուած են, ազդեցութիւնները ճշդուած, եւ վա՛յ թէ մէկ ուրիշ տերութիւն փորձէ իր ազդեցութիւնը տարածել «արգիլուած գոտիներ» ներս: Լարուածութիւնը կրնայ այնքան մը լրջանալ որ պատերազմի խօսքը տեղի կուտայ: Այսպէս եղաւ Պերլին պարագային, այսպէս եղաւ Քուրայի պարագային ասէլ երկրտասանակ տարիներ առաջ: Այսպէս է այսօր Կեդրոնական Ամերիկա, Ասիա, Աֆրիկէ կամ Միջին Արեւելք:

Ինչո՞ւ այս նշմարը: Նախագահ Ռեյքըն, իր ՄԱԿի 40րդ տարեդարձի առթիւ ելոյթին մէջ, փոխանակ խօսելու զինաթափութեան եւ խաղաղութեան մասին, եւ կամ ՄԱԿը զօրացնելու միջոցներու մասին, յարմար նկատեց խօսիլ աշխարհի հինգ «զգալուն եւ լարուած» կետերու մասին, եւ հրապարակ Մ. Միութիւնը անոնց շուրջ լուրջ բանակցութիւններ սկսելու, աշխարհի վրայ լարուածութիւնը թերեւեցնելու համար: Այդ հինգ կետերը որոնք կը գտնուին Ասիոյ, Աֆրիկէի եւ Լատին Ամերիկայի մէջ, որոշապէս կ'իյնան երկու գերօր տերութեանց փոխադարձ ազդեցութեան գոտիներէն: Ներս, ուրեմն հակառակ իր դառնայ թէ ինչո՞ւ անոնցմէ մէկը կամ միւսը կը դժկամակի փոփոխութիւն մտցնելու իր վերաբերմունքին մէջ, փոփոխութիւն որ կրնայ ի վնաս իրեն՝ դառնալ: Այս պատճառաւ ալ, երկուքին աշխարհաքաղաքական մտածողութեան լոյսին տակ, դժուար թէ կարելի ըլլայ երկուքին համար գոհացուցիչ «լուծումներ» գտնել այդ կեդրոններուն վերաբերեալ:

Ներկայիս, աշխարհի բոլոր ժողովուրդներուն

ՌՈՒՏՈՒՆ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍԻ ՄԷՋ

«Էրեբունի» հրատարակչական կազմակերպութեամբ՝ Նոյեմբեր 12 - 16 Heritage Gallery-ի մէջ պիտի ցուցադրուին հայրենի գծագրիչ Ռուտով Խաչատրեանի գործերը:

Ռուտով Խաչատրեան ծնած է 1937-ին Երևանի մէջ. ան իր մանկական տարիքէն սկսած է նկարել եւ տասներորդ տարեկանէն ի վեր մասնակցած է բազմաթիւ ցուցահանդէսներու:

Խաչատրեանի գործերը ցուցադրուած են աշխարհի տարբեր երկիրներու մէջ եւ արժանացած՝ բազմաթիւ մրցանակներու: Իր գործերը ներկայացուած են Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Չեխոսլովակիայի, Պոլսի, Իտալիայի եւ Անգլիոյ մէջ: 1960-ին Խաչատրեան ընտրուած է Ս.Ս.Հ.Մ.Ֆ. Նկարիչներու Միութեան անդամ, 1969-ին ան շահած է առաջին մրցանակը Կոմիտասի հաբիրամական արթի կազմակերպութեան նկարչական մրցանակին:

1971-ին ի վեր Ռ. Խաչատրեան կը գործէ Մոսկուայի մէջ, տալով ցուցահանդէսներ Նորհրդային Միութեան տարբեր քաղաքներուն մէջ:

1984-ին Ռուտով Խաչատրեան արժանացած է Հայաստանի Ժողովրդական Նկարչի պատուաւոր տիտղոսին:

Լուս Անճելլըսէն առաջ՝ Նոյեմբեր 17 - 20, 1985-ին, Խաչատրեանի գործերը ցուցադրուեցան Տիբորթի Ս. Յովհաննէս Մեղիկեանի Գեղարուեստական Ցանձմանքի կազմակերպած ցուցահանդէսին:

«ՆԱՅԻՐԻ» ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍԻԼԻ ՆՈՐ ԿԱՅԱՆԸ

Խումբ մը մտատրականներ գեղեցիկ գաղափարը լրացած են հիմնելու «ՆԱՅԻՐԻ» մշակութային հեռուստատեսիի կայանը, ամէն շաբաթ օրերը, առատեսնաման 11:00 - 11:30, հաշկական հեռուստեսիի կայանի հաղորդումէն անմիջապէս յետոյ:

Մշակութային հեռուստեսիի կայանի մը ստեղծումը շատ կարեւոր դեռ մը կրնայ խաղալ ոչ միայն մտատրական եւ մշակութային հասարակութեան համար այլ ընդհանրապէս հայ ժողովուրդի միւս խաւերը աւելի կը մօտեցնէ իր ազգային եւ մշակութային հարստութիւններուն:

Կը շնորհաւորենք «ՆԱՅԻՐԻ» մշակութային հեռուստատեսիի կայանի անձնակազմը, կը ցանկանք կատարելալ յաջողութիւն եւ յարատեւում տայն մշակութամուր քաղաքին մէջ: Սակայն պիտի չուզէինք բաւարարուի միայն սփիւռահայ մշակութային կեանքի գործունէութեան անդրադարձումով այլ հայրենիքի մէջ տեղի ունեցած մշակութային եւ գրական ձեռնարկներուն ալ տեղ տրուի «Նայիրի» ծրագիրներուն մէջ:

Այս ցուցահանդէսի ընթացքին վաճառուեցան 24 աշխատանքներ:

Մեր գեղարուեստական էջին մէջ կու տանք հարցազրոյց մը, որ հայրենի արուեստագէտին շնորհաւոր է Տիբորթի «Հայկական Մշակութային Ժառանգութեան Չայնափիլի»-ն, որուն վարիչ-Տնօրէնն է Պր. Ե. Ագասեան:

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿԹ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒ Հ.Մ.Մ.Ի ՃԱՇԿԵՐՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍԸ ԼՈՍՏՈՆԻ ՄԷՋ

1,250,000 ՏՈՒԼԱՐ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒՄ՝ Ի ՆՊԱՍ ԿԵԴՐՈՆԻ ԾԻՆՈՒԹԵԱՆ

Լոնտոնի Տորչեսթըր պանդոկի ճաշկերոյթ-պարահանդէսէն տեսարան մը: Գեղարուեստագէտներէն մէջ՝ Ճալէն աջ՝ Ընկեր Վանիք փճեղճեան, Տիբորթի Սողանալեան, Ընկեր Արշակ Գալաշեան եւ Գերշ. Տ. Շահէ Արք. Անճեան:

1985 թուականն ընդհանրապէս պատմական իրադարձութիւններով լի տարեթիւն մը հանդիսացաւ Լոնտոնահայ գաղութին համար: Արդարեւ Նոյեմբեր 12-ին, 1985, գաղութին մէջ մեծ ժողովրդականութիւն վայելող ճարտարապետ զոյգ կազմակերպութիւնները՝ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնն ու Հայ Մարմնամարզական Միութիւնը, միասնաբար եւ մեծ պատրաստութեամբ սարքեցին իրենց անդրապի ճաշկերոյթ-պարահանդէսը:

Լոնտոնի Տորչեսթըր պանդոկի սրահին մէջ հասարակած շուրջ 500 անոնանցում

համակիր-բարեկամներու եւ հրաւիրեալներու մէջ կը նշմարուէին բազմաթիւ անձնատրութիւններ, ոմանք ծովեր եւ ուղիանոսներ կարելով յատկապէս եկած էին քաջալերելու հայրենաճակներ այս զոյգ կազմակերպութիւններուն նախաձեռնումին:

Սոյն ճաշկերոյթին ներկայ էին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Դիւանապետ Գերշ. Տ. Ներսէս Արք. Պոգոսեան, Լոնտոնի Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Եղիշէ Արք. Կիզիբեան, Երուսաղէմի միաբաններէն